

Impact Story

ПРОЗОРИСТЬ ТА ПІДЗВІТНІСТЬ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ ТА ПОСЛУГАХ / TAPAS

«Коли я закінчувала ремонт у приміщенні під аптеку, в Україні почався локдаун. Можливість отримати ліцензію онлайн стала спасінням»

Коли в Україні запровадили локдаун 18 березня 2020 року, підприємниця Катерина Осіпова саме закінчувала ремонт у приміщенні. До речі, воно мало стати першою аптекою в мікрорайоні Мала Корениха міста Миколаєва, де мешкає Катерина. «Настав час отримувати ліцензію, поїзди перестали ходити, а офіси держустанов закрилися», – розповідає підприємниця.

Заблоковане транспортне сполучення шокувало Катерину. Але водночас відкрило нові можливості – так вона стала першою, хто отримав онлайн ліцензію на роздрібну торгівлю лікарськими засобами.

Від найманої працівниці – до приватної підприємниці

Катерина мешкає в у віддаленому районі Миколаєва, за годину їзди від центру міста. Усе своє життя працювала в аптеках Миколаєва на різних посадах, аж до завідувачки. Щодня Катерина витрачала по дві години на дорогу

до роботи і додому. Близьче до 45 років жінка вирішила осісти поряд, та, маючи значний досвід роботи в аптеках, відкрити власний заклад. Тим паче, що до того аптек у районі, де мешкає Катерина, не було.

Тож жінка взялась до справи. Катерина розповідає: перше, що вона зробила, вирішивши відкрити аптеку, – шукала інформацію, як подати заяву до Держлікслужби. Це був її перший досвід підприємництва і отримання електронних послуг від держави.

Перша користувачка і перша амбасадорка послуги

Онлайн-сервіс Держлікслужби з видавання ліцензій на виробництво, імпорт і продаж лікарських засобів для фармацевтичного ринку запрацював у тестовому режимі в грудні 2019 року і є доступним на сайті <https://e-services.dls.gov.ua/>.

Потенційна аудиторія онлайн-послуги з отримання онлайн ліцензії на продаж, імпорт та виробництво ліків налічує понад 7 000 гравців фармринку, серед яких – виробники, імпортери, дистриб'ютори та суб'єкти роздрібної торгівлі. В Україні нараховується 22 000 аптек і аптечних пунктів, кожен з яких повинен працювати за окремою ліцензією. Раніше подати заяву, як і отримати сам дозвіл, можна було лише за особистої присутності та винятково у Києві. З новим електронним сервісом кожен може швидко подати цю заяву в режимі онлайн. Проєкт був реалізований у партнерстві Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками та Міністерства цифрової трансформації, за підтримки проєкту USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS».

У березні 2020 року Катерина стала першою, хто повністю самостійно оформив документи на отримання ліцензії. «Коли зі мною зв'язались із Держлікслужби та запитали, чи потрібна допомога, я неабияк здивувалась», – пригадує підприємниця. Вона не мала навіть сумніву, що повинна розібратись у процедурі самостійно.

Якби Держлікслужба не мала змоги надати ліцензію онлайн, Катерині довелося би чекати щонайменше два місяці до кінця локдауну, щоб поїхати до Києва і подати документи у паперовому вигляді. Однак навряд чи очікування обмежилося би тільки двома місяцями та двома подорожами (подати документи й отримати ліцензію). В електронній формі Катерина надсилає документи тричі, адже потрібно було виправити помилки. Тобто їй ще три рази треба було би потрапити до Києва в розпал зростання захворюваності на коронавірус. Справа могла розтягнутися аж до наступного локдауну. І це все – час, протягом якого аптека не працювала б, і Катерина сиділа би без роботи. А ще – це й ризики для здоров'я та фінансові витрати. Квитки до столиці з Миколаєва і назад коштують

приблизно \$30. Три поїздки до столиці для подання документів, і ще одна – для отримання ліцензії – це \$120, що є відчутною сумою для мешканців Миколаївської області, де середня зарплата становить близько \$450.

Згодом про Катерину вийшла стаття на ресурсі arteka.ua. Жінка дозволила Держлікслужбі давати свій контакт у разі потреби. Так до неї почали звертатися по допомогу в оформленні документів інші підприємці. За словами Катерини, у перші місяці звернень було надзвичайно багато. Лише за січень–серпень 2021 року електронним форматом отримання ліцензії на роздрібну торгівлю скористалися понад 1 200 підприємців, що становить 32% від загальної кількості ліцензій на роздрібну торгівлю лікарськими засобами.

Статистика демонструє подальший перехід користувачів на онлайн-формат отримання державних послуг. Для порівняння: за весь 2020 рік лише 19% користувачів обрали електронний варіант отримання ліцензії на торгівлю лікарськими засобами.

Завдяки онлайн-сервісу від Держлікслужби аптека Катерини працює вже рік. Мешканці Малої Коренихи отримують необхідні ліки, не витрачаючи години на поїздки в центральні райони міста. Які плани у Катерини надалі? Жінка не збирається зупинятись на одній послугі та опановує дедалі більше державних послуг онлайн. «Я вже зареєструвала особистий кабінет у Пенсійному фонді та Податковій службі. Це зручніше, ніж ходити усюди особисто. І надалі використовуватиму електронні сервіси. Також готова розповідати іншим користувачам, як заповнювати заявку на отримання ліцензії», – каже вона.

Діяльність проєкту USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» підтримує громадян та Уряд України у зниженні або усуненні корупції у ключових функціях та послугах державного управління завдяки реформі електронного урядування та впроваджує передові міжнародні практики у ключових сферах електронних публічних закупівель, відкритих даних та електронних сервісів.